

'הסנה בוער' במינסק – 'אסורה מכאן להתקרב לשם'

רמז לעיקר משנת בעל ההילולא:

למה 'מתוך הסנה' ללמדך שאין מקום פנוי בלא שכינה אפילו סנה! [שמור"ר]

'מתוך הסנה'

משום עמו אנכי בצרה (ולא רק 'השגחתו')

אמונה בעבודה נשטם להחרימו:

...ובפרט בענין האמונה אשר לפי הנשמע במדינותינו מתלמידיו אשר זאת היא תפיסת הגאון החסיד על ספר ליקוטי אמרים ודומיו אשר מפורש בהם פי' ממלא כל עלמין ולית אתר פנוי מניה בפשוטו ממש

ובענין כבודו [הגר"ל] היא אפיקורסות גמורה לאמר שהוא ית' נמצא ממש בדברים שפלים ותחתונים ממש ולפי מכתב מעלתם על זה נשרף ספר הידוע ובפירוש מאמרים הנזכרים יש להם דרך נסתרה ונפלאה ומלא כל הארץ כבודו היינו השגחה וכו'

[מאגרות קדשון]

וענין זה קשור ישירות לגאולת מצרים

לא ע"י מלאך ולא ע"י 'השגחתו'

אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו יגאלם

כמ"ש ספר בראשית פרק מו

אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה

שאמר אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה, כלומר אראה הפלא הזה אם נשתנה הסנה משאר העצים או נשתנה האש משאר האשיות, שאלו היה סבור שהיה האש של מעלה לא היה מתקרב.

ואחר שראה האש הזאת נתחזק שכלו בראית המלאך, וז"ש וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה, משמעות הכתוב כי לבת אש ראה תחלה ואחר כך המלאך מתוך האש. ואחר שנתחזק שכלו בראית המלאך ראה במראה הנבואה כבוד השכינה, וזהו שאמר וירא ה' כי סר לראות ויקרא אליו אלהים.

ומפני שעתה היתה תחלת נבואת משה רצה הקב"ה לחנכו מעט מעט ולהעלותו ממדרגה למדרגה עד שיתחזק שכלו, משל למה"ד לאדם היושב בבית אפל זמן מרובה אם יצא פתאום ויסתכל לעין השמש יחשכו ראיותיו ועל כן צריך שיסתכל באור מעט מעט עד שיהיה רגיל בכך. וכשם שיקרה זה באור השמש הוא הדין והוא הטעם בעצמו באור השכל, כי הדברים השכליים בדמיון הדברים הטבעיים, כי יקרה לשכל כמקרה החושים, וכחות הנפש הלא הם קשורים עם כחות הגוף:

- מהו פשר הביטוי: 'המראה הגדול הזה'? וכי בוגר אוניברסיטת החרטומים בארמון פרעה מתרגש מ'פעלול' של מתחילים?
- ומדוע היה צריך 'לסור' הרי עמד מול הסנה?

ספר שמות פרק ג

(א) וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֵה אֶת צֹאן יִתְרוֹ חֹתְנָו פְּהֵן מִדֵּין וַיִּנְהַג אֶת הַצֹּאן אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים חֲרֹבָה: (ב) וַיֵּרָא מֵלֶאךֶם יְדוּד אֱלֹהֵי בְלַבַּת אִשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֵּנֶה בֹעֵר בְּאֵשׁ וְהַסֵּנֶה אֵינְנוּ אֹכְלִים:

רש"י

בלבנת אש – בטלהבת אש לבו של אש כמו לב השמיסבלב האלה ואל תתמה על התי"ו קיש לנו כיוולא בו מה אמולה לבתך: מתוך הסנה – וללא אילן אחר מקום עמו אנכי בצרה

(ג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶסְרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הַמְּרֹאֶה הַגָּדוֹל הַזֶּה מִדּוֹעַ לֹא יִבְעַר הַסֵּנֶה:

רש"י

אסורה נא – אסורה מכאן להתקרב קס:

רבינו בחיי – דירוג נבואתו של משה בשלבים:

וע"ד הפשט ענין הפרשה הזאת כי משה השיג שלשה ענינים ואלו הם האש והמלאך והשכינה, תחלה ראה האש שהיתה מתלקחת בסנה ואין הסנה נשרף, וראה זה בעין הבשר ממש בהקיץ, כי כשראה הסנה בוער באש הכיר שהוא אש והיה סבור שהוא אש גפרית של מטה, וכשהיתה דעתו כן ולא היה הסנה אוכל על כן רצה להתקרב זהו

צריך לשאוף בהתמדה להגיע לצמאון בלתי נרווה זה!

חסידות אתא לאתבא חרדייא בתיובתא תשובת התלמיד חכם איננה 'חיפוש בנרות' אחר עבירה קטנה [לא רק יו-טרן אלא 'הנעה קדמית']

כ' טבת – כד טבת

רמב"ם הלכות תשובה פרק ז

(ג) אל תאמר שאין תשובה אלא מעבירות שיש בהן מעשה כגון זנות וגזל וגניבה אלא כשם שצריך אדם לשוב מאלו כך הוא צריך לחפש בדעות רעות שיש לו ולשוב מן הכעס ומן האיבה ומן הקנאה ומן ההתול ומרדיפת הממון והכבוד ומרדיפת המאכלות וכיוצא בהן מן הכל צריך לחזור בתשובה ואלו העונות קשים מאותן שיש בהן מעשה שבזמן שאדם נשקע באלו קשה הוא לפרוש מהם וכן הוא אומר יעזוב רשע וגו':

הילכו לעולמם שניים יחדיו בלתי אם נועדו?

שניהם דרשו לא להסתפק רק ב'חובות האיברים' [חרדייא] אלא לשאוף ל'חובות הלבבות' [תיובתא]

המהפכה של עבודת השם מתוך 'דעת' הלהיבה את משתתפי הויכוח במינסק **הם ראו 'מנה בוער במינסק'**

ויילכו אחריו 40 מניינים של אברכים תלמידי חכמים

... זאת אומרת בפנימיות הרצינית והתמימותית שזהו רשפיה רשפי אש שלהבת י-ה והיכן הוא לבת אש לבו של אש מתוך הסנה

מפרש רש"י ולא אילן אחר משום עמו אנכי בצרה ... ככתוב כי האדם עץ השדה ישנם עצי מאכל שרבי יוחנן אמר שהם תלמידי חכמים וישנו סנה, לבת אש הוא בסנה

תלמידי חכמים הלומדים תורה גם הם בבחינת אש כי תורה נמשלה לאש אך אצלם זהו לא מצב של 'איננו אוכל' מפני שתלמידי חכמים אלה מרוים את אשם בחידושי התורה שהם מחדשים

אבל הסנה האנשים הפשוטים שבהם נמצא לבת האש, לב האש הנה מתפילתם התמימה והרצינית ואמירת התהלים שלהם אף דלא ידע מאי קאמרי ועושים זאת רק מתוך אמונה פשוטה נמצא בהם לבת אש שאיננו אוכל ותשוקתם גדולה היא לאלקות לתורה ולמצוות

ויאמר משה אסורה נא מפרש רש"י אסורה מכאן להתקרב לשם [ר"ת 'אמלל'] משה רבנו הבין את המחזה העליון שמראים לו את מעלתם הגדולה של האנשים הפשוטים לגבי תלמידי חכמים ואשר לבת האש נמצא דוקא בסנה ואז הגיע לדרגה של תשובה

...ואופן תשובתו היא אסורה מכאן להתקרב לשם זאת אומרת שלא צריכים להסתפק בכל מעמד ומצב בו נמצא האדם כי אפילו צדיק גמור במשה

סיפור ויכוח מינסק

רבנו הזקן מארגן - באמצעות תלמידיו - תעמולה שתשפיע על מטה המתנגדים לקרא לויכוח פומבי עם ה'כת'...

התנאים שהציבו הגאונים, ענה על שאלותיהם והם לא הצליחו לענות על שאלותיו... ולבסוף הציגו את תמצית השאלות שלהם נגד הבעש"ט:

א. שמהלל ומפליג במעלת יהודים פשוטים ['עמי הארצות'] כמה מיוחדים הם אצל הקב"ה.

ב. תובע מתלמידי חכמים וצדיקים שעליהם 'לעשות תשובה' - חילול השם...

גאוני הגאונים הישיש הרב רבי אהרן יעקב ראש ישיבת סלוצק: הישיש רבי זעמעלע סלוצקר וזקן ראשי הישיבה בישיבת הראב"ד הגאון האדיר רבי מנחם שלמה בקשו את רבנו הזקן שיענה על שאלותיהם רבנו הזקן מילא בקשתם ועל שתי השאלות הנזכרות ענה:

שמעתי ממורי ורבי המגיד ממעזריטש בשם הבעש"ט:

כתיב 'וירא אליו מלאך ה' בלבת אש מתוך הסנה' ותרגם אונקלוס: 'וירא' - ואתגלי'

התגלות זו היתה בלבת אש מפרש רש"י בשלהבת של אש לבו של אש והיכן נראה שליח השם בלב של אש [ולא כמות מלא לומדות...]